

Benny Lihme

Almindelighedens mulighed & betydning

Som en anden drillepind har ordet antipsykiatri spøgt i nyere tids psykiatri. Mange har imidlertid overset, at denne antipsykiatri i realiteten ikke var anti men blot en anden form for psykiatri. En humanistisk og interaktionistisk psykiatri praktiseret i små terapeutiske huse. Spørgsmålet nu er, om den åbenlyse stagnation i den biomedicinske psykiatriske behandlings effektivitet vil give mulighed for, at tidligere tiders "gale" sociale og pædagogiske indsatser i socialpsykiatrien bliver rehabiliteret. Er psykiatriens position og vidensmonopol så meget i opløsning, at de relationsbaserede tilgange og det sociale livs elementære former, det almindelige, emanciperer sig fra sygdomslænkerne for at blive opfattet som ligeværdigt med de medicinske indsatser? Der var engang, hvor al psykiatri var social. Vil det sociale paradigme opleve en renæssance og selvstændiggøre personen i forhold til livet som patient?

Bodil Øster

Fra Tornio og Trieste til Danmark Når helhedstænkning bliver til lappeløsninger

I artiklen sammenlignes psykiatrien i Trieste – hvor en lokalsamfundsbaseeret model som svarer til den der oprindeligt inspirerede til udviklingen af den danske distriktspsykiatri – med psykiatrien i Tornio – hvor "Laplandsmodellen" eller "Åben Dialog" er udviklet. Forfatteren trækker på studiebesøg, samtaler og enkelte kilder og tegner et billede af to helhedsmodeller for organisation, tilgang og behandling, som hver især udgør én samlet, tilgængelig og behovsorienteret psykiatri i det område de repræsenterer. Samtidig trækkes forskelle på de to tilgange frem. Afslutningsvis reflekterer forfatteren over, hvordan erfaringerne fra de to tilgange er søgt overført i en dansk kontekst. Der spørges til om de væsentligste potentialer i tilgangene mistes, fordi måden inspirationen hentes ind på ikke ændrer grundlæggende ved struktur og opbygning i den danske psykiatri.

Christian Sandbjerg Hansen

"Men vi har det godt" – om systemliv, diagnosticering og social utryghed

Hverdagsliv med sindslidelse er intimt sammenflettet med den livshistorie og sociale position, som det enkelte menneske har. Hverdagen i og uden for "systemet" er præget af det syn, den enkelte har på verden, og det punkt i den sociale verden, som så at sige skal udfyldes og leves. Og på samme måde må de strategier, den enkelte anlægger i håndteringen af sit liv, forstås i relation til de måder, "hjælpesystemerne" udformer sig på. I denne artikel gives et "levende indblik" i to kvinders oplevelse af "systemet". Gennem et relativt langt interviewudsniit præsenteres deres fortælling om at få stillet en diagnose, om at håndtere hjælpesystemernes fokusering på ressourceafklaring og frivillighed) og om den sociale utryghed, der følger af et marginaliseret liv.

Mari Holen, Agnete Neidel, Sine Lehn-Christiansen, Ulrik Haahr, Erik Simonsen og Svein Friis

Arbejdet – en positiv arena for recovery?

Recoveryforskningen peger på arbejde som en vigtig komponent for at komme sig. Denne artikel analyserer kvalitative interviews med personer, som er blevet diagnosticeret med førstegangpsykose for 10-15 år siden. Vi viser, hvordan arbejdet på den ene side fremsiges som positivt og noget attråværdigt, samtidig med at relationen mellem recovery og arbejde i interviewpersonernes konkrete beskrivelser af arbejds erfaringer viser sig langt mere komplekse. Artiklens analyse fokuserer på, hvordan dimensioner som arbejdets indhold, organisering samt arbejdspladsens sociale kontekst og interviewpersonernes position er vigtige i relation til recovery. Analyserne diskuteres i lys af forestillingen om arbejde som recoveryfremmende i sig selv.

Søren Langager

Recovery på skoleskemaet

I en tid, hvor uddannelse, kompetenceudvikling og undervisning står højt på den politiske dagsorden, er et nyt begreb på få år kommet til inden for psykiatrien: Recovery-skoler. Artiklen beskriver opkomsten med import af idéen fra de engelske Recovery Colleges og markerer afslutningsvist ligheder og forskelle mellem denne form for skoler og den danske tradition for undervisningstilbud til voksne i psykosociale vanskeligheder inden for især folkeoplysningsloven.

Vanessa Paladino & Eva Bertelsen

Arkitektur der (be)handler – fremtidens psykiatri

Hvor dette tema behandler udviklinger i det social-psykiatriske arbejde i socialpsykiatrien, ønsker vi med dette temabidrag at vise, hvordan den danske hospitalspsykiatri aktuelt er under forandring influeret af tænkning og behandlingsideologi fra både socialpsykiatrien og uddannelsesområdet bredt taget. Disse forandringer kan spores i nye måder at tænke psykisk sygdom samt psykiatrisk behandling på, men afspejles også i nye måder at indrette de psykiatriske institutioners fysiske rammer på. Den nyeste trend i psykiatrien er at genindrette og bygge nye psykiatriske institutioner 'til fremtiden' i lyset af på den ene side et ønske om flere og mere moderne sengepladser, og på den anden side med reference til nye behandlingsideologier såsom 'recovery'. Således er flere nye psykiatrisygehuse enten netop opført eller under opførelse. Med det nye psykiatrisygehus i Slagelse som case ønsker vi med baggrund i Gilles Deleuzes ideer om et postdisciplinært kontrolsamfund at undersøge 1) hvilke pædagogiske og behandlingsideologiske forestillinger psykiatrisygehuset som form udtrykker og muliggør, og 2) hvordan disse former afspejler, hvad det vil sige at blive rask/at komme sig, hvad en psykiater og patient er, og ultimativt hvad psykiatrisk behandling er. Artiklen tager udgangspunkt i tesen om, at særlige måder at tænke arkitektur på (som længe har været aktive på uddannelsesområdet), aktuelt inspirerer til at bygge såkaldt recovery-arkitektur; altså at forme bygninger, der indgår som del af behandlingen.

Birgitte Hansson

Peerstøtte - en humanisering af psykiatrien eller en legitimering og reproduktion af traditionelle psykiatriske praksisformer?

Peer og peersupport er aktuelle politiske målsætninger, der anvendes i bestræbelserne på at humanisere det psykiatriske praksisfelt. Fra et udviklings- og forskningsprojekt trækkes på peers perspektiver og erfaringer med en peerpraksis, og det diskuteres, om denne praksisorientering kan betragtes som en alternativ subjektiv interventionsform, eller om den medvirker til at legitimere, opretholde og reproducere traditionelle psykiatriske praksisformer.

Charlotte Vange Løvstad

Hvem er gal?

- Lukkede afdelinger eller socialpædagogik til håndtering af gale og farlige borgere

Fem medarbejdere har gennem de sidste fire år mistet livet, mens de har passet deres arbejde på et socialpsykiatrisk botilbud. Derudover har der været adskillige eksempler på, at personale udsættes for vold, konfrontationer og konflikter med denne gruppe af borgere i hverdagen på de socialpsykiatriske botilbud. Det rejser naturligt spørgsmål; hvad er rimelige arbejdsvilkår i socialpsykiatrien? Selvfølgelig skal man ikke dø af at gå på arbejde, men samtidigt rejser spørgsmålet sig, hvordan borgerens udvikling understøttes, hvis det primære fokus er personalets arbejdsmiljø og sikkerhed? Hvordan fastholdes fokus på borgeren, det enkelte menneske og de muligheder for forandring, borgeren ønsker? Denne artikel diskuterer den aktuelle diskurs på det socialpsykiatriske felt i spændingsfeltet mellem personalets sikkerhed og borgerens mulighed for at udvikle sig.

Heidi Lykke Nissen

”Comme ci comme ça” – Viden om medicin eller medicinpædagogik i pædagoguddannelsen?

I 2014 fik Danmark en ny pædagoguddannelse der introducerede medicin som et vidensmål for studerende på specialiseringen social/special-pædagogik. Medicin i socialpsykiatrien er en stor og omfangsgribende del af mange borgeres liv, og eftersom pædagoger er en af de faggrupper, der løfter medicinopgaven på de sociale botilbud, giver det god mening at uddanne pædagoger til at kunne forholde sig professionelt til emnet. Medicin og viden om medicin er dog langt fra hverken entydigt eller entydigt godt, og det kan undre, at det ikke er ”medicinpædagogik”, der kom på dagsordenen i pædagoguddannelsen. Denne undren er afsættet for artiklen.